

Asia: VM036:01/2015, VM/533/00.01.00.01/2015

Sisäisen valvonnan arviointikehikko

Lausunnonantajan saate

Tähän voitte tarvittaessa lisätä saatteen lausunnolle.

Tilastokeskus on käyttänyt jo usean vuoden ajan sisäisen valvonnan arviointikehikkoa, josta virasto on tehnyt muokatun version omaan käyttöönsä. Arviointikehikko on hyödyllinen sillä se jäsentää selkeästi sisäisen valvonnan eri osa-alueita. Tilastokeskuksessa arviointikehikon pohjalta on tehty oma sisäinen kysely johtajille ja esimiehille sekä johtaville asiantuntijoille. Kyselyn tuloksia on hyödynnetty yhdessä muun virastossa syntyvän dokumentaation kanssa laadittaessa tilinpäätökseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan lausumaa.

Yleistä

Onko aineistokokonaisuus (arviointikehikko ja ohjedokumentti) käyttökelpoinen sisäisen valvonnan arvioinnissa?

Kyllä

Onko asioiden esittämistapa riittävän selkeä ja kieleltään ymmärrettävä?

Ei, parannettavaa on seuraavissa asioissa: [Arviointikehikon kieli on joltain osin vaikeasti ymmärrettävissä ja siitä joudutaan tekemään virastolle oma versio. Excel taulukko ei välineenä ole kovin moderni tapa toteuttaa kyselyä.]

Ohje

Onko ohjedokumentti (Word) sisällöltään käyttökelpoinen sisäisen valvonnan arvioinnin tukena?

Osittain, parannettavaa on seuraavissa asioissa: [Ohjedokumentti on hyvin yleisellä tasolla ja jotta sitä voidaan hyödyntää virastossa, on siihen tehtävä tarkennuksia esimerkiksi mitä eri kysymyksillä tarkoitetaan viraston toiminnan kannalta.]

Arviointikehikko

Arviointikehikko on luonteeltaan suositus, jota voi muokata viraston käyttöön sopivaksi.

Soveltuuko kehikko (Excel) kokonaisuutena arvioinnin ja tiedonkeruun pohjaksi virastossanne?

Osittain, parannettavaa on seuraavissa asioissa: [Arviointikehikosta on syytä poimia viraston kannalta keskeiset kysymykset. Kaikkia kysymyksiä ei ole syytä sisällyttää käytössä olevaan kyselylomakkeeseen. Arvioinnissa on keskeistä saada viraston kannalta olennaisiin kysymyksiin vastaukset. Liian laaja lomake saattaa pudottaa vastausastetta ja heikentää näin myös vastausten luotettavuutta. Excel taulukko ei välineenä ole kovin moderni tapa toteuttaa kyselyä.]

Onko arvioinnin tekeminen osa-alueittain (5 kpl) ja periaatteittain (17 kpl) toimiva?

Ei, miksi? [Arviointi voidaan tehdä osa-alueittain mutta periaatteiden osalta on arvioitava mitkä ovat olennaisia viraston toiminnan kannalta. Voisiko vuosittain olla vaihtuva teema/painopiste johon keskitytään tarkemmin. Kaikkien periaatteiden läpikäynti vuosittain vaatii paljon työtä.]

Seuraavissa vastauksissa lausunnonantajia pyydetään yksilöimään muutostarpeet esim. käyttämällä periaatteen/tavoitetilan numeroa. Vastauksissa voi esittää kommentteja osa-alueiden määritelmäteksteistä sekä periaatteiden/tavoitetilojen määristä ja muotoiluista.

Ovatko osa-alueen Ohjausympäristö määritelmä sekä viisi periaatetta ja näiden tavoitetilakuvaukset tarkennuksineen selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei, muutosehdotukset seuraaviin kohtiin [esim. Kohta 1.2: ehdotettava muutos]: [Otsikot ja niitä vastaavat alakysymykset eivät kaikissa kohdissa vastaa toisiaan. Kysymys 2.1. liian laaja ja tulisi pilkkoa useammaksi kysymykseksi sillä muuten vastauksista ei tiedä mikä on kunnossa ja mikä vaatii parantamista.]

Ovatko osa-alueen Riskien arviointi määritelmä sekä neljä periaatetta ja näiden tavoitetilakuvaukset tarkennuksineen selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei, muutosehdotukset seuraaviin kohtiin: [Alakysymysten määrä eri osa-alueilla vaihtelee. Kohdassa 7 paljon alakysymyksiä. Kohta 7.4 voisi yhdistää 7.3. kanssa. Kohdat 8.1. ja 8.3. osin päällekkäisiä.]

Ovatko osa-alueen Valvontatoimenpiteet määritelmä sekä kolme periaatetta ja näiden tavoitetilakuvaukset tarkennuksineen selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei, muutosehdotukset seuraaviin kohtiin:

Ovatko osa-alueen Tieto ja viestintä määritelmä sekä kolme periaatetta ja näiden tavoitetilakuvaukset tarkennuksineen selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei, muutosehdotukset seuraaviin kohtiin: [Kuuluisiko kohta 14.4. väärinkäytöksiin eikä viestintään.]

Ovatko osa-alueen Seurantatoimenpiteet määritelmä sekä kaksi periaatetta ja näiden tavoitetilakuvaukset tarkennuksineen selkeitä ja ymmärrettäviä?

Ei, muutosehdotukset seuraaviin kohtiin: [Kysymykset 16.1.-16.2 laajat ja osittain päällekkäiset kysymykset. Pitäisikö kysymykset jakaa selkeämmin osa-alueisiin: tietosuoja arviointi, tietoturvan arviointi, laadun arviointi, henkilöstötutkimukset, jne. Mitä ovat kohdassa 16.2. mainitut arviointiarvioinnit?]

Tukevatko arviointikehikon vapaasti täytettävät lisäsarakkeet (nykytila, viitteet) arviointia ja tiedonkeruuta?

Ei, miksi? [o Viitteet sarake on erinomainen lisä, joka kertoo mitä dokumentteja asiaan liittyen on saatavilla. Tämän joutunee joku (esim. sisäinen tarkastaja) etukäteen täyttämään lomakkeelle.]

Arviointiasteikko

Onko neliportainen arviointiasteikko toimiva?

Ei, miksi? [Ehdotetulla neliportaisella asteikolla vastaukset näyttäisivät painottuvan kohtiin 3-4. Kysymyksissä ei huomioida sitä että asiat voivat kehittyä parempaan suuntaan vaikka ovatkin jo hyvällä tasolla. Voisiko olla 1= sisäistä valvontaa ei tehdä , 2= sisäistä valvontaa tehdään jonkun verran mutta siinä on paljon kehittämistarvetta, 3= sisäistä valvontaa tehdään hyvin mutta siinä on vielä kehittämistä, 4= sisäinen valvonta toimii hyvin eikä erityistä kehittämistarvetta ole]

Arvioinnissa lähtökohtana on, että heikon arvosanan (0 tai 1) antaja joutuu ehdottamaan jatkotoimenpiteitä. Onko tämä toimiva ratkaisu?

Ei, miksi? [Vaikka asiat ovat hyvin pitäisi viraston lähteä ”jatkuvan kehittämisen /parantamisen mallista”, jolloin myös arvosanan 2-3 antajan pitäisi miettiä voidaanko tilannetta vielä parantaa.]

Vapaamuotoinen palaute

Palautetta arviointikehikosta edellä olleiden vastausten lisäksi:

Arviointikehikko on laaja ja osaltaan kieliasultaan vieras virastossa toimiville. Kehikon sisältöä joudutaan muokkaamaan omiin tarpeisiin ja henkilöstöä /johtajia kouluttaa sisäisen valvonnan arviointiin ja toimenpiteiden havaitsemiseen.

Olisiko mahdollista saada ylimmälle johdolle yhteistä koulutusta jossa näitä asioita käydään läpi esim. yhdessä riskienhallinnan, tietoturvan ja tietosuojaohjeistuksen kanssa.

Arviointikehikon käännös ruotsiksi

Onko arviointikehikosta tarpeen tehdä kirjanpitoyksikölle käännös ruotsiksi?

Ei

Muut kehittämis ehdotukset

Tässä voitte esittää tarvittaessa muita havaintoja ja kehittämis ehdotuksia, jotka eivät tulleet esiin edellä olevissa vastauksissa:

-

Storgårds Leena
Tilastokeskus